

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตร วิชาการสานพัด จำนวน 6 ชั่วโมง
ด้านกลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

ตามนโยบายสำนักงาน กศน. ภารกิจต่อเนื่อง 1 ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ข้อ 1.3 การศึกษาต่อเนื่อง 1) จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ อย่างมีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ

การจักสานจากไม้ไผ่มีทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย โดยอาศัยไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเมื่อไทยซึ่งมีอยู่ประมาณ 100 ชนิด แต่ที่นิยมนำมาจักสานกัน ได้แก่ ไม้ไผ่ใหญ่ ที่คนนิยมนำมาปลูกไว้รอบๆ หมู่บ้านเพื่อใช้หน่อเป็นอาหารและใช้ลำต้นมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นภายในครอบครัว เช่น ตะกร้า พัด กระดัง พัด ลอบ ไช กระติบข้าว หวด เป็นต้น เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่กล่าวมา ข้างต้นในสมัยก่อนนิยมทำใช้กันเองภายในครอบครัวตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและการจักสานแต่ละอย่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกันยากบ้างง่ายบ้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความถนัดในการทำไม่เหมือนกัน จึงได้เกิดมีการผลิตเพื่อแลกเปลี่ยนกันขึ้นพอมาช่วงหลัง ๆ ไม้ไผ่หายากขึ้น และคนมีงานอื่นทำที่มีรายได้ดีกว่าก็หันไปทำงานอย่างอื่นแทนจึงยังคงเหลืออยู่เพียงบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้นที่มีความถนัดทางจักสานเป็นพิเศษหันมายึดอาชีพทางกาจักสานเป็นอาชีพหลัก บางคนก็ยึดเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ ทำนา โดยอาศัยทำในเวลาว่างตอนเย็นหรือกลางคืนที่กลับจากไร่มาแล้ว เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง การจักสานจากไม้ไผ่นั้นสามารถนำมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ได้หลายอย่างดังที่กล่าวมาแล้ว สาเหตุสำคัญที่นิยมนำเอาไม้ไผ่มาจักสานก็เพราะว่าไม้ไผ่หาง่าย ไม้แปรรูปได้งาามีความเหนียวสามารถจักเหลา แต่ง ได้หลายขนาดง่ายแก่การตัดแต่งงานต่อการนำมาประกอบกันเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ

จากความเป็นมาดังกล่าว ศกร.ไผ่ท่าโพ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จึงได้นำภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานจักสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจักสานไม้ไผ่
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ดี
4. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
5. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
6. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้

เป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี 2 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร วิชาการสานพัด จำนวน 6 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพการสานพัด	1.1 เพื่อให้ผู้เรียนอบรมมีความรู้ทักษะและมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ 1.2 สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการทำได้อย่างปลอดภัย 1.3 สามารถจักสานได้อย่างถูกวิธีในรูปแบบต่างๆ	1.1 ความสำคัญในการเลือกประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจจากการสานพัด 1.3 การทำผลิตภัณฑ์จากการสานพัด 1.4 ทิศทางในการเลือกประกอบอาชีพการสานพัด	1.1 วิทยากรอธิบายในการเลือกช่องทางอาชีพในการทำจากการสานพัด 1.2 วิทยากรอธิบายในธุรกิจในตัวผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้ 1.3 วิทยากรอธิบายการเรียนรู้เบื้องต้น 1.4 บอกการพัฒนาสู่แนวทางเพิ่มทักษะได้อย่างถูกวิธี	30 นาที	

		1.4 ตลอดจนสามารถเก็บบำรุงรักษาได้อย่างถูกวิธี				
2.	2. ทักษะการประกอบอาชีพการสานพัด	2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในงานทำผลิตภัณฑ์จากการสานพัด 2.2 เพื่อได้แหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์จากการสานพัด 2.3 เพื่อให้รู้วิธีการทำแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง 2.4 เพื่อให้รู้รูปแบบใหม่และประยุกต์ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้	2.1 การเตรียมเอกสารประกอบอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ 2.2 ประวัติการทำผลิตภัณฑ์จากจักสานไม้ไผ่ในแหล่งชุมชน 2.3 การจัดการขั้นตอนกระบวนการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ด้วยวิธีที่ถูกต้อง 2.4 การทำตลาดและการประยุกต์รูปแบบใหม่ในชิ้นงาน	2.1 วิทยาการปฏิบัติและนำเข้าสู่เนื้อหาในการทำจริง 2.2 วิทยาการเล่าประวัติพร้อมการกระตุ้นให้เกิดความมั่นใจในการทำผลิตภัณฑ์แบบจริงจัง 2.3 ลงมือสอนในรูปแบบที่กำหนดไว้และเน้นจุดสำคัญ 2.4 ให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดทักษะและสามารถใช้ร่วมกับวัสดุอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน	30 นาที	4 ชม.
3.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานพัด	3.1 สามารถบริหารการสานพัดได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถจัดการตลาด 3.3 บอกแหล่งที่มาของวัสดุได้ 3.4 สามารถกำหนดรูปแบบให้เปลี่ยนแปลงหรือคงเดิมได้	3.1 สามารถบริหารการจัดการในการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถจัดการบริหารการตลาดของแหล่งจำหน่ายได้และในการทำฐานข้อมูล 3.3 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุจัดให้ผู้เรียน 3.4 การกำหนดการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้คุณภาพคงเดิม	3.1 วิทยาการอธิบายสาระความรู้ให้แม่นยำในการปฏิบัติจริง 3.2 วิทยาการอธิบายแหล่งจำหน่ายการตลาดฐานข้อมูล 3.3 วิทยาการบอกแหล่งจำหน่ายวัสดุ วัตถุดิบพร้อมอธิบาย 3.4 อธิบายในรูปแบบต่างๆ ของตัวผลิตภัณฑ์สามารถออกแบบขึ้นมาใหม่ได้	30 นาที	
4.	โครงการประกอบอาชีพจัดการสานพัด	1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	4.1 ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการการประกอบอาชีพ 4.3 องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพ 4.4 การเขียนโครงการการประกอบอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	30 นาที	

		5. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้ 7. ประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพได้	4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพ	4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง 4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ 4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ 4.5 จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง 4.6 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		
--	--	--	---	--	--	--

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การสานพัด
2. แหล่งเรียนรู้, อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่างๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60